

Türkiye, BRICS'e Katılacak mı?

Sonda söyleyeceğimi başta ifade edeyim: Türkiye'nin BRICS başvurusunu olumlu değerlendiriyorum. Hatta çok daha önce bu adım atılabilirdi fakat konjonktür bunu gerektirdi. NATO üyeliğimize, Avrupa ile ilişkilerimize de bir hanel getirmez. Analiz yaparken karşılaştırmayı hangi eksende yaptığınızı lütfen unutmayın. Türk ordusu NATO üyeleri arasında ikinci en büyüktür. Türkiye, her ülke gibi, kendi stratejisini uygulamaya devam etmelidir ve yakın gelecek için bu adım gerekli bir adımdır.

Jim O'Neill adlı Goldman Sachs'ın baş ekonomisti tarafından 2001 yılında bulunan BRIC'e (Brezilya, Rusya, Hindistan ve Çin) Güney Afrika'nın katılımıyla BRICS adı verilmiştir. Bu ülkelerin dünya ekonomisinde hâkim yapı haline geldiğini savunan O'Neill, bu ülkelerin zengin yeraltı kaynakları, coğrafi yapılar ve nüfus büyüklükleri ile giderek artan bir paya sahip olacakları ve ekonomileri yönlendireceklerini iddia etmiştir. BRICS ülkelerinin ekonomik büyümeleri, iç tüketim kapasiteleri, üretim organizasyonları ve iş birliğine açıklıkları dünya ekonomisini yönlendirecek güce sahip olduklarını göstermektedir.

Türkiye'nin BRICS'e katılımının olumlu olacağı, çok kutuplu dünya düzeni teorisinin temel prensipleri üzerinde de yapılandırılabilir. Çok kutuplu dünyanın yapısı, uluslararası ilişkilerde tek bir hegemoninin hakimiyetinin sona erdiği ve farklı güç merkezlerinin bir arada var olduğu bir yapıdır. Bu, farklı güç merkezlerinin birbiriyle rekabet etme ama aynı zamanda iş birliği yapabilme kapasitesidir. BRICS, ekonomik ve politik bir iş birliği platformudur ve üye ülkeler, dünya nüfusunun yaklaşık yüzde 42'sini ve küresel GSYİH'nin yüzde 23'ünü temsil eder. BRICS'in amacı, üye ülkeler arasındaki ekonomik, politik ve kültürel iş birliğini arttırmak ve küresel karar alma süreçlerinde bir dizi konuda daha etkili olmaktır.

Türkiye'nin bu platforma katılımı, yeni bir güç merkezi oluşturarak dünya sistemi içinde daha fazla denge ve çeşitlilik sağlayacaktır. Türkiye; stratejik önemi, hızla büyüyen ekonomisi ve bölgesel etkisiyle BRICS'in adını yapan bir üye olabilir ve grubun küresel etkisini artırır. Ayrıca, Türkiye'nin ilişkilerde BRICS üyesi olması, genel olarak kendi bölgesinde veya küresel düzeyde liderlik rolünü genişletecektir. Türkiye'nin BRICS'e üye olmasını destekleyen birçok politik teoriden de bahsedebiliriz. Uluslararası ilişkiler uzmanlarımızın yeteri kadar üstünde durmadığını ve önümüzdeki elli yılda odaklanmamızın zaruret olduğunu düşündüğüm yumuşak güç teorisidir. "Yumuşak güç" kavramı, Joseph Nye tarafından tanımlanan bir uluslararası ilişkiler teorisi türüdür. Yumuşak güç, bir ülkenin uluslararası sistemi kendi kültürü, politik değerleri aracılığıyla dönüştürme yeteneğini ifade eder. Türkiye, tarihî ve kültürel bağlarına ek olarak güçlü demokratik değer ve bölgesel diplomatik kapasitesi ile önemli bir yumuşak güç olabilir. Henüz bunu başaramadık. Örneğin, Hindistan bu konuda bizden öndedir. BRICS'e katılım, Türkiye'nin pozitif yumuşak gücünü etkileşimde genişletmesine ve daha fazla uluslararası ilişkilerde etkileşimde bulunmasına olanak tanıyacaktır.

Özellikle Amerika merkezli tek kutuplu dünya sisteminde yaşanan sorunlar ve Batı ülkelerinin ekonomik hegemonyasına karşı yapılan arayışlar Asya ülkelerinin hâkim olduğu alternatif bir blok yapısı olduğu için BRICS ülkelerine olumlu bir bakış getirmiştir. Ancak bu, Amerika'nın dünyanın birinci gücü olduğu gerçeğini değiştirmeyecektir, hegemonya ve birinci güç tamamen ayrı kavramlardır. BRIC, 2009 yılında oluşturulduğunda, üyeleri tutarlı ekonomik büyüme

göstermiş ve 2050 yılı civarında dünyanın en büyük ekonomilerini geçme beklentisi içinde olmuşlardır. Güney Afrika'nın 2015 yılında katılmasıyla birlikte BRICS olarak anılan blok, hedeflerine ulaşma beklentisini güçlendirdi. Türkiye'nin üyeliği, Türkiye'yi ve BRICS'i öngörülebilir bir şekilde etkileyecektir. Türkiye'nin BRICS'e katılması, Türkiye ile BRICS ülkeleri arasında daha fazla ticareti ve yatırımı teşvik ederek karşılıklı ekonomik büyümeyi artırır; geniş bir pazar ve dinamik bir yelpazede ithalat ve ihracatıyla ekonomiye büyük katkı sağlar. Ayrıca, Türkiye'nin stratejik coğrafi konumu, Avrupa, Ortadoğu ve Asya arasında bir köprü rolü oynar, böylece BRICS ülkeleri arasındaki bölgelerde ticaret ve yatırımı artırma şansımız olur. Bu nedenle, globaldeki etkilerini artırır ve Türkiye yeni dünya düzeninde sabırla yol almaya devam eder.

Aybars Öztuna, "Türkiye, BRICS'e Katılacak mı?" <https://www.fikirtepedi.com/dis-politika/turkiye-bricse-katilacak-mi/> (Yayın Tarihi: 10 Eylül 2024).